

Borský klub lyžařů Machov

Lyžování v Machově má velkou tradici. Jeho vzniku dala předpoklady sama krásná příroda, sněhové podmínky a v neposlední řadě také skutečnost, že do machovské školy chodily děti z Končín, Závrch, Bělého i Lhoty a v zimě byly lyže nezbytné. Byla to dřevěná prkénka s páskem kůže přes špičku boty. Jak se ale vyvíjely lyže, tak se také vyvíjelo vázání od systémů provázkových po kování zvané šlapačky a poté řemínkové vázání.

O lyžování před první světovou válkou se příliš neví, protože pamětníci nežijí a dokumentů se mnoho nedochovalo. Je ale jisté, že v zimě 1907 se několik nadšenců prohánělo na ski v machovském sněhu a k nim se potom přidali mladší financové, kteří začali lyže používat k výkonu své služby. Tito nadšenci z roku 1907 dali základ machovskému lyžování a zapsali do sněhu i kronik tento historický mezník.

V Machově vzniká Sokol 20. května 1908. Když se v roce 1907 likvidovala rozsáhlá čítárna a knihovna vzdělávacího spolku „Havlíček“, jehož zakladatelem byl spolu s několika dalšími mladšími učiteli a mladšími pokrokově smýšlejícími lidmi v Nízké Srbské i Jaroslav Petr, přijal vše odbor Tělovýchovné jednoty Sokol, který se v Machově ustavil. Jeho členem byl opět i řídicí učitel Jaroslav Petr. V letech 1927–30 se při Sokolu v Machově utvořila skupina nadšenců, která podnikala pravidelné výlety na lyžích po okolí. První machovské závody v běhu se pořádaly v roce 1934 a ve skoku v roce 1937 na Hůrce.

Za druhé světové války se lyžování značně rozmáhá. Tenkrát již velká část mládeže měla lyže Oldřichovky. Vyráběl je machovský kolář Oldřich Plný a jeho syn Břetislav Plný, kteří se jejich výrobě a také jejich vývoji hodně věnovali. Vyráběli běžky a sjezdovky a zároveň výborné saňky, které používala většina dětí v okolí. Po velkém naléhání skokanů Miloše Dostála a Standy Jiráka začínají u Plných i s výrobou skokanských lyží.

Historický zlom nastává v roce 1947, kdy se z vojenské služby vrací Vladislav Doležal a Jiří Volavka a z jejich iniciativy se ustavuje lyžařský odbor Sokola Machov. Ustavující schůze nového oddílu proběhla 20. prosince 1947 v hostinci U Těrů. Založení oddílu mělo veliký ohlas u tehdejší mládeže, a tak měl oddíl širokou základnu začínajících závodníků a funkcionářů, protože se do oddílu hlásí nejen machovští zájemci, ale i řada závodníků a funkcionářů z Police. Oddíl neměl prostředky na zakoupení výstroje, a proto bylo na každém, co si sehnal. Oblečení tehdejších lyžařů byly pumpky – kalhoty pod koleny podkasané, pletené svetry, plátěné bundy a boty, většinou bagančata.

První velké závody, kterých se členové nového oddílu zúčastnili, byly Zimní sletové hry ve Vysokých Tatrách v únoru 1948. Machov reprezentují ve sjezdu Vladislav Doležal, Vašíček Těr, Stanislav Jirásek a Jaroslav Novák. V létě 1948 si nadšenci – skokani postavili na Hůrce dřevěnou nájezdovou věž i dřevěný můstek. Věž byla 6 metrů vysoká.

Velkým příznivcem skoků na lyžích a trenérem skokanů byl Antonín Kubeček, který předával své zkušenosti všem zájemcům o skoky – a nebylo jich málo! V té době je v Machově početné družstvo skokanů. V tomto roce se pořádá první ročník závodu o Putovní štít Machova, který vyhrává Āda Vondráček, druhý je domácí Josef Vít.

Na tomto místě je také potřeba připomenout, že ideály lyžařů vzaly za své přípisem Okresního akčního výboru Národní fronty v Broumově č.j. 1257/48-4 ze dne 6. 10. 1948, kdy byli násilně vyloučeni z řad TJ Sokol Machov pro politickou činnost neslučitelnou s nastupujícím komunistickým režimem tito členové: textiláci Antonín König, Václav Mrnka, Oldřich Kubeček, Josef Hubka, Josef Matouš, učitel Josef Křelina, ing. František Hronek, řezník Jaroslav Plný, Josef Vít starší, hospodáři Jindřich Petera a Jindřich Hubka. Přesto lyžování zůstali věrni. Rehabilitace se ale bohužel nikdy nedočkali.

V roce 1948 vzniká návrh velkého můstku, který provedl arch. Karel Jarolímek ze Dvora Králové. Vladislav Plný, zámečník, sehnal konstrukci z mostů UNRA. Začala stavba můstku v kraji ojedinelá a nevídaná. Obětavost členů byla obdivuhodná. Stavba můstku byla tehdy stavbou Machova a je trvalým památkem pionýrské doby machovské lyžařiny. Na můstku bylo odpracováno přes 7000 brigádnických hodin.

Mezi našimi běžci vyniká Přema Adam a sruženář Standa Jirásek, výtečná běžkyně Lída Plná-Ducháčová a mezi další generací skokanů Norbert Winter, Ruda Ducháč a další.

Pronikavé výsledky přinesla nová generace závodníků. Po roce 1969 jsou Miloš Hubka a Milan Doležal několikrát na stupních vítězů v závodech sdruženém a poté se stávají členy Dukly Liberec a reprezentace ČSSR.

V roce 1982 na přeboru ČSSR běžců Lukáš Čepelka vyhrává závod na 3 km i na 2 km. Dále se stává vítězem Českého poháru žactva pro rok 1982. V roce 1986 získává Lukáš Čepelka v mladších dorostencích dvakrát zlato v běhu na lyžích jednotlivců a bronz ve štafetě. Je to největší úspěch machovského běžeckého lyžování.

Celá dlouhá léta je v čele oddílu Vladislav Doležal a pod jeho vedením je oddíl naplno činným nejen po stránce závodní, ale i funkcionářské. V roce 1981 se vrací z vojny Standa Jirásek ml. a začíná s Vládou Doležalem uskutečňovat další sen – umělou hmotu na můstky. Z Frenštátu pod Radhoštěm se podařilo sehnat starší hmotu. Pro zbytek hmoty se jede do Vratislavic a na Zvičinu. Gumové transportní pásy jako podklad pod hmotu shání Tonda Kulich v OKD Ostrava. Aby nebyl můstek K 34 metrů tak osamocen, přibývá po dvou letech menší, K 19 metrů. Vše vzniká za ohromného úsilí většiny členů oddílu. Zpravidla pracovalo o sobotách a nedělích i dvacet lidí.

Vše vrcholí v roce 1986, kdy se nejdříve v zimě pořádá KP Východočeského kraje, který vyhrává Milan Kučera, pozdější olympionik, a potom 20.–21. 9. 1986 se uskutečňují první závody v Machově na PVC. Závod dostává jméno Borský pohár a filmuje ho Česká televize. Začíná další era sdruženářů v Machově. Trenéři Milan Doležal a Miloš Hubka mají více než deset žáků.

Sbor rozhodčích také nezahálí. Jirka Ducháč konstruuje semafor na velký a malý můstek a elektrickou akustickou signalizaci můstku. Dále připravil počítačový start Gundersenovou metodou. Ing. Vladislav Plný zase vymyslel zpracování výsledků skoků, takzvaný hlavostron, který je podstatně rychlejší než v té době fungující počítačové systémy. Téměř současně vzniká Machovská magistrála – zimní tratě od Závrch přes Bor až na Slavný, kupujeme rolnu Lavina 1100 a budujeme vleky na Hůrce a ubytovnu Kukulda. Vše organizuje a zajišťuje Antonín Kulich.

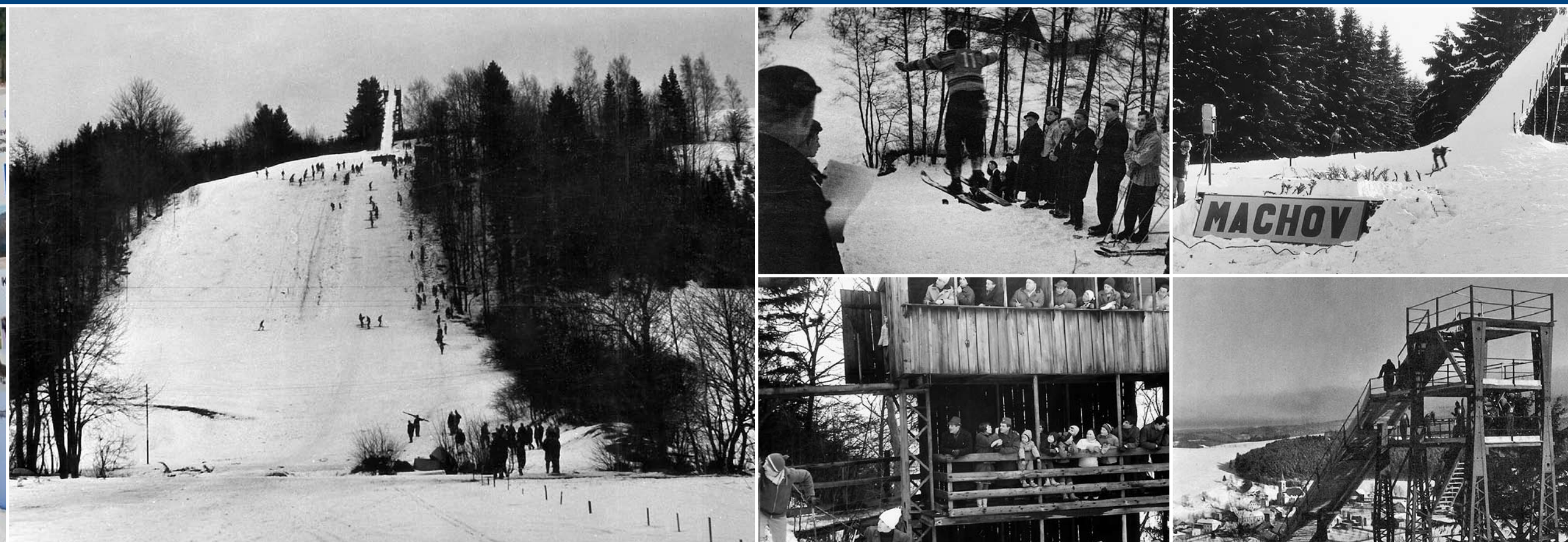
V roce 1984 zaznamenává náš oddíl největší úspěch klubových týmů, když se v závodech po hřebenech Krkonoš na 70 km umísťuje z více než šesti set družstev na 4. místě. V roce 1995 si Tomáš Plný ze závodů Mistrovství ČR z Lomnice nad Popelkou veze stříbro za kombinaci a bronz ze skoku. O rok později Tomáš přestupuje do Dukly Liberec a v roce 1997 se umísťuje na Světovém poháru na můstku K 120 metrů na 18. místě.

V roce 1999 vzniká na Hůrce nový můstek s umělou hmotou na 6 a 13 metrů. Celý nájezd se musel ručně vykopat do opuky do hloubky 1,5 metru a o tři roky později jsme na velké Hůrce vybygřovali další můstek K 12 a K 7 jen pro zimní provoz.

27. 9. 2003 se jede v Harrachově Mistrovství ČR v letní kombinaci a Standa Jirásek nejml. získává stříbrnou medaili v juniorech do 20 let. Nominuje se i na Světový pohár série A, kde se umístil na 35. místě. Na universiádě 2002 v Innsbrucku a 2004 v Turíně se umísťuje na 6. místě v družstvech, a v jednotlivcích v první dvacítkě. Na můstku K 120 m v Oberhofu ustanovuje klubový rekord 123 m.

Klub každoročně pořádá několik závodů v běhu i skoku a každou zimu upravuje tratě pro širokou veřejnost v délce 1, 2, 3, 5, 7 a 10 km a trasu přes Bor. K tomu slouží rolna Lavina a čtyřkolka Polaris, získaná z dotací fondů EU.

Skokanský areál na Hůrce tvoří můstky s umělou hmotou K 6, K 12, K 19 a K 34 metrů pro letní provoz a můstky K 7, K 12 a K 64 m jen pro zimní provoz.

The Bor Skiing Club in Machov

Skiing has got a very long tradition in Machov. There were many premises for skiing club establishment such as beautiful scenery, great snow conditions and at last but not least the very many children commuting to the local school from surrounding villages while in winter skis were a convenient means of transport. At the beginning skis were just a pair of wooden boards with leather strings bended over the boots. Later the skis as well as the binding system improved, gradually from the string system to forging and then strap binding.

Very little is known about skiing before the 1st World War as all the witnesses have died and not many documents have been preserved. But odds are that in the winter 1907 there were several ski enthusiasts skiing around Machov. Soon young policemen joined them and used skis on duty. In 1907 these skiing enthusiasts stand at the beginning of the skiing tradition in Machov.

Borski Klub Narciarski w Machowie

Sporty narciarskie mają w Machowie długą tradycję. Do ich uprawiania skłania piękna przyroda, ilość śniegu i to, że do szkoły w Machowie uczęszczali dzieci z okolicznych wiosek (Končín, Závrch, Bělého i Lhoty), dla których narty w zimie były codzienną koniecznością. Początkowo były to drewniane deski ze skórzanymi paskami mocującymi przód butów. W miarę rozwoju nart zmieniały się także wiązania narciarskie. Ze systemu pasków po wiązania z okuciami nazywanymi „šlapačky“, a następnie wiązania rzemieńne.

Niewiele wiemy o sportach narciarskich przed I wojną światową, ponieważ brak świadków z tego okresu i nie posiadamy zbyt wiele dokumentów. Jedno jest pewne, że w zimie 1907 roku paru miłośników białego szaleństwa ścigało się po śniegu w Machowie. Do nich przyłączyli się młodzi przygraniczni celnicy, którzy wykorzystywali narty w swojej służbie. Miłośnicy nart z 1907 roku, którzy wpisali się do kronik, przyczynili się do powstania miejscowej narciarskiej tradycji.

Aktivita byla podpořena v projektu Škola pro udržitelný život
Spoluvyhlašovatelé

Generální partner

STŘEDNÍ ŠKOLA PROPAGAČNÍ TVORBY A POLYGRAFIE VELKÉ POŘÍČÍ

